

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Anny Žákovej a členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci navrhovateľa **BB**, proti odporkyni **SP, Ú, U** o starobný dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. januára 2007, č.k. 6Sd/93/2004-64, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6 Sd/93/2004-64 zo dňa 26. januára 2007, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 250q ods. 2 OSP zrušil rozhodnutie odporkyne číslo X z 15. mája 2003, a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Preskúmaným rozhodnutím odporkyňa zamietla navrhovateľovu žiadosť o zvýšenie invalidného dôchodku z dôvodu započítania doby zamestnania zaradeného do II. pracovnej kategórie od 1. apríla 1970 do 31. decembra 1975 a od 1. januára 1977 do 30. júna 1997 s odôvodnením, že nepreukázal dobu zamestnania vo zvýhodnenej pracovnej kategórii. Podľa krajského súdu vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že navrhovateľ nastúpil do pracovného pomeru v P 1. apríla 1970 ako strojový sadzač s miestom výkonu práce strojová sadziareň Bratislava. Evidenčné listy o dobe zamestnania a zárobku ani presné záznamy o druhu vykonávanej práce tak, ako to vyžadovali zákony, jeho zamestnávateľská organizácia nevedla. Na evidenčných listoch dôchodkového zabezpečenia vystavených až spoločnosťou D ako nástupníckou organizáciou tlačového kombinátu P pri ukončení pracovného pomeru navrhovateľa, nie je vykázaná doba zamestnania vo zvýhodnenej pracovnej kategórii (okrem roku 1976). V osobnom spise sa podľa oznámení organizácií, ktoré prevzali do správy a úschovy písomnosti spoločnosti D B

údaje o druhu činnosti a pracovných kategóriách nenachádzajú, resp. sú neúplné. Komisiu pamätníkov, ktorá by mohla potvrdiť pracovnú kategóriu navrhovateľa nie je možné podľa oznámenia správcu konkurznej podstaty spoločnosti D B zostaviť, nakoľko so všetkými pracovníkmi bol rozviazaný pracovný pomer. Z výpovedí svedkov JS a Ing. SV podľa názoru súdu jednoznačne vyplynulo, že navrhovateľ v dobe od 1. apríla 1970 do 1. mája 1984 pracoval ako strojový sadzač v strojovej sadziarni tlačového kombinátu P (tak ako to bolo uvedené v pracovnej zmluve zo dňa 6. apríla 1970), kde sa až do roku 1984-1985 realizovala strojová sadzba formou odlievacích strojov a pracovalo sa s horúcim olovom. Išlo teda o práce zaradené do II. pracovnej kategórie (II.-50-04). Z toho dôvodu súd rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Nakoľko navrhovateľ, ktorý mal v konaní úspech si náhradu trov konania neuplatnil, súd mu ich náhradu podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odporkyňa odvolanie, ktoré odôvodnila zhrnutím dôkazov vykonaných krajským súdom a v podstate tým, že navrhovateľ nepreukázal hodnoverným dokladom dobu zamestnania vo zvýhodnenej pracovnej kategórii a to od 1. apríla 1970 do 31. decembra 1975 a od 1. januára 1977 do 30. júna 1997. Namietala nesprávne vyhodnotenie dokazovania krajským súdom. Tvrdí, že z výsluchu svedkov pred krajským súdom vyplynuli rôzne skutočnosti, svedkovia nevedeli presne určiť obdobie výkonu zamestnania navrhovateľa zaradené do II. pracovnej kategórie. I napriek nepreukázaniu rozhodných skutočností krajský súd neodôvodnene vyslovil, že navrhovateľovi je potrebné hodnotiť dobu zamestnania v II. pracovnej kategórii až do 1. mája 1984. Podľa odporkyne súd I. stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a preto jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Rozsudok žiadala zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu opakovane poukázal na to, že už ako 14 ročný začínal ako učeň v SPU (Polygrafické učilište) a tak bol v styku s olovom. Vyučil sa ako 17ročný a odvtedy pracoval ako strojový sadzač pri výrobe denníkov S a Š. Svedkov, ktorých v konaní súdu označil považuje za hodnoverných a najmä Ing. SV a J S, nastúpili ako učni resp. absolvovali P.

Najvyšší súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo. O odvolaní rozhodol bez pojednávania (§ 250ja ods. 3 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu odporkyne nie je možné priznať úspech.

Nebolo sporné, že navrhovateľ pracoval v bývalom tlačovom kombináte P (neskôr D) ako strojový sadzač s olovom pri výrobe denníkov, až kým sa nezačala nová technika – fotosadzba (asi v roku 1984).

Z originálov evidenčných listov o dobách zamestnania, založených v dávkovom spise odporkyne vyplýva, že navrhovateľ vykonával zamestnanie zaradené do II. pracovnej kategórie len v období od 1964 -1970 a v roku 1977.

Z podaní navrhovateľa je zrejmé, že sa domáhal vyššieho invalidného dôchodku z dôvodu započítania doby zamestnania zaradeného do II. pracovnej

kategórie od 1. apríla 1970 do 31. decembra 1975 a od 1. januára 1977 do 30. júna 1997. Invalidný dôchodok bol navrhovateľovi priznaný od 8. novembra 2002.

Podľa § 14 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov, zamestnania sú na účely dôchodkového zabezpečenia zaradené do 31. decembra 1999 podľa druhu vykonávaných prác do troch pracovných kategórií. Zamestnania I. a II. pracovnej kategórie sú uvedené v rezortných zoznamoch zamestnaní zaradených do I. a II. pracovnej kategórie vydaných pred 1. júnom 1992; do III. pracovnej kategórie patria zamestnania ktoré nie sú zaradené do I. alebo II. pracovnej kategórie.

Zásady pre zaradenie zamestnania do druhej pracovnej kategórie boli uvedené v ust. § 14 ods. 3 zák. č. 100/1988 Zb. Ide o zamestnania vykonávané v rizikovitom pracovnom prostredí, so škodlivými látkami, pričom tieto podmienky (škodlivosť a rizikovosť) musia mať dlhodobý charakter a musia prevažovať nad ostatnými prácami. Ministerstvá, v odboroch pôsobnosti ktorých sa vykonávali práce, ktoré odôvodňovali zaradenie zamestnania do I. alebo II. pracovnej kategórie, vydávali svojimi výnosmi rezortné zoznamy zamestnaní zaradených do I. a II. pracovnej kategórie. Zamestnancom potom môže byť vykonávaná práca hodnotená v I. alebo v II. pracovnej kategórii, len keď názov zamestnania (funkcia), ktoré vykonáva a jeho číslo podľa kvalifikačného katalógu je uvedené v príslušnom rezortnom zozname, ktorý je záväzný tak pre orgány sociálneho zabezpečenia, ako aj pre všetky organizácie v pôsobnosti príslušného rezortu. Pri zmene zaradenia do preferovanej pracovnej kategórie (§ 18 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb.) započítava sa doba podľa nového zaradenia od začiatku jej preukázaného výkonu, ak je to výhodnejšie, inak od účinnosti výnosu, ktorým bola táto zmena vykonaná. Táto zásada však platí iba vtedy, ak deň, od ktorého sa priznáva dôchodok, spadá do obdobia účinnosti tohto výnosu.

Po preskúmaní veci odvolací súd zistil, že pred vydaním rozhodnutia sa odporkyňa nezaoberala otázkou, či navrhovateľom vykonávaná práca zodpovedá zamestnaniu zaradenému do II. pracovnej kategórie podľa rezortného zoznamu. Navrhovateľ v priebehu celého konania tvrdil, že pracoval s liatym olovom. Súd prvého stupňa pravdivosť jeho tvrdení preveril a zistil, že navrhovateľ pri výkone prác bol veľmi významne obťažovaný látkami, prostredím a pracovnými postupmi, vplyvom ktorých po dlhoročnom výkone týchto prác mohli vzniknúť trvalé škody na jeho zdraví. Prichádzal do trvalého alebo aspoň prevažného styku so „zdraviu škodlivým materiálom“ (liatym olovom). Za situácie, keď neexistuje bývalý zamestnávateľ ani jeho právny nástupca, aj podľa názoru odvolacieho súdu treba pripustiť, že navrhovateľ vykonával prácu zaradenú v II. pracovnej kategórii až do 1. mája 1984, ako to potvrdila aj komisia pamätníkov vytvorená z bývalých spolupracovníkov navrhovateľa, aj keď nie nástupníckou organizáciou jeho zamestnávateľa (viď potvrdenie z 23. apríla 2003 vydané V) .

Vzhľadom na uvedené odvolací súd vecne správny rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 OSP potvrdil.

Náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd účastníkom konania nepriznal (250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP).

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 22. februára 2008

Anna Žáková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Dagmar Falbová